

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Patrocinium Defunctorum

Hautin, Jacques

Leodii, M.DC.LXV.

Articulus II. Ad opitulandum defunctis caritas supernaturalis nos obligat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79679](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79679)

charitatem autem non esse solitam obligare ad opem cum gravi incommodo ferendam. At demus minimo pretio, demus precibus posse illum redimi quemadmodum pios manes lustralibus pœnis redimi posse compertum est. Etiam hoc dato nihil evinces.

446.
Disparitas
inter reos
hujus vitæ,
& defun-
ctos.

Ratio enim, cur hominem ad mortem damnatum redimere non teneat, hæc est, quod nec ipse quidem, etsi possit, redimere se teneatur, cum illi liceat justæ Judicis sententiæ se conformare. Charitas autem non me obligat, ut proximo præstem, quod ipse sibi ex charitate præstare noni tenetur. At pii manes cum sint in termino, quantum in ipsis est, quam citissime possunt, ad finem suum tendere debent, atque adeo Purgatorio egredi. Atque obligatio hæc est charitatis, tum in Deum, ut eius gloriam magis augeant, tum in seipsos, ut beatitudine quamprimum fruantur. Nec verò potest illis videri tam bonum satisfacere velle Justitiæ divinæ per sese, quam vivorum precibus liberatos Deo potiri, eiusque gloriæ per actus amoris patriæ multò excellentius servire. At reis capitis ut plurimum satius est, ac fere conducibilius Reipublicæ, morte luere criminum pœnas, & justitiæ humanæ per se mortemque suam satisfacere, quam se redimere, aut ab aliis redimi: quo fit, ut charitas ad eos redimendos non impellat. Quod si poneres præstare illis, ac Reipublicæ se redimere, ac vivere, idque illos nosse, & ipsi ad redimendam vitam, si possent, obligarentur, & alii si sine gravi incommodo illis liceret, eadem charitatis lege tenerentur. Et hac ratione tenet Coninck, *Si lyrum quod exigitur ad redemptionem captivorum alioqui necandum, sit exiguum, ab iis qui non incommodè possunt, solvendum esse. Præsertim, quando inde non imminet periculum, ne hostes ea occasione plures, ac sapius pauperes capiant, & hoc modo cives opibus suis spolient. Hinc Imperator Mauritius, quod ab Avarum Rege exiguo valde lytro, quatuor scilicet siliquis, quibus singulos redimendos offerebat, captivos redimere noluit, graviter à Deo punitus est, ut refert Baronius ad Annum Christi. 560.* Hæc ipse Coninck ad verbum de Eleëmof. Dub. 8. n. 144.

447.
Exhortatio
ad eam legem
obser-
vandam.

Constet itaque naturæ lege vivos obstringi, suppetias ferre vitæ functis. Et cum, ut ostendimus, Turcæ, ac Gentiles ipsi eam legem studiosè observent, constet Christianos officii sui hoc in genere immemores, Turcis ac Gentilibus eatenus deteriores esse. Accedit Porro ad hæc, quod etiam in inimicos amor noster natu-

ræ lege ferri debet, cum & ipsi nobis proximi sint per naturæ humanæ communio- nem, & repræsentationem SS. Trinitatis. Ex quibus efficitur longè nos magis obligari ex caritate ad subsidium piorum manium, qui nobis sunt amicissimi. Quocirca si sensum aliquem humanitatis, si naturæ legis retinere velimus, parendam est huic animas defunctorum juvandi necessitati. Imò quia non homines dumtaxat, sed homines Christiani sumus, amplectenda nobis illa necessitas est, & quod præcipit, non necessitate, sed prolixissimâ voluntate est exequendum.

ARTICULUS II.

Ad opitulandum defunctis caritas Supernaturalis nos obligat.

P R Æ F A T I O.

NON nescio neglectum vel chari- 448.
tatis, vel misericordiæ vel etiam Non suc-
pietatis in pios manes, si alia obligatio- currere de-
nis capita subducas, venialis tantum cul- functis
pæ arguendum esse. Primùm enim et- communi-
si eorum necessitas in tantis tormentis ter est tan-
gravissima dici possit, ac debeat, tamen tum venia-
semper alii adsunt, qui eam levent, at- le.
que adeo qui te excusent saltem à gra-
viore noxâ, si cum possis commodè, non
eos juves: & verò Ecclesia communiter
pro omnibus preces ac sacrificium Numi-
ni offerre solita est. Deinde nostra in nos
inclementia, infligendos nobis olim cru-
ciatus non prævertentium, gravis culpæ
damnari non potest. Adhæc hebetudo
mentis humanæ, & caligo quædam igno-
rantia purgantium tormentorum, negle-
ctum istius subsidii magno crimini verti
non sinunt. Denique nec sacri Codices,
nec sacrosancta Concilia, nec Ecclesiæ
Patres eundem gravioris culpæ damna-
runt. Quamobrem si deinceps inclemen-
tiam illam gravius infecter, usque eò ut ex
argumentis, ac similibus mortiferum cri-
men argui posse videatur; orationem
meam sic accipi velim, ut Sanctorum Pa-
trum, ac Concionatorum dicta, sano nimi-
rum ac commodo sensu: non autem theo-
logicâ lance ponderari. Constat enim vix,
aut ne vix quidè ullos oratores sacros in ju-
dicium non rapiendos, si quæ in amplifica-
tionibus suis, atque exhortationibus libe-
rè apteque ad movendos animos profe-
runt, theologica trutinâ expendi velis.

§. 1.

Prior obligationis causa.

PARS PRIMA.

Statuitur.

449. *Præceptum caritatis erga proximum.* Sic Deus dilexit mundum, ut filium suum unigenitum daret Jo. 3. Sic filius unigenitus eundem amavit, ut ejus causâ vitam profunderet. & Spiritum Sanctum illi donaret. Sic Spiritus Sanctus adamavit, ut cum deesset persona divina, quàm illi largiretur, caritas Dei diffusa sit in cordibus nostris per Spiritum Sanctum, qui datus est nobis. Sic denique tota Sanctissima Trinitas illum cordi habuit, ut singulis hominibus caritatem mutuam præceperit, ut non modò ipsa per sese, sed & per omnes amorem omnibus exhiberet. Et præceptum illud quidem per Moysen primùm promulgatum est in hanc sententiam. *Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, ex tota anima tua, ex tota mente tua, ex totis viribus tuis, proximum autem sicut reipsum.*

450. *A Christo etiam promulgatum.* Sed cum Numini primis in votis esset, ut studiosissimè servaretur, ipsa Numinis Sapiencia instaurare illud, ac per se denuo promulgare voluit. verba legis sunt. Jo. 13. *Mandatum novum do vobis, ut diligatis invicem sicut dilexi vos, & aliàs idque etiam sub vitæ finem idem ejusdem Jo. c. 15. inculcans: Hoc est, ait, præceptum meum, ut diligatis invicem, & iterum, hæc mando vobis, ut diligatis invicem.* Nimirùm triplex hæc repetitio vehementiam indicat desiderii quo fertur ad legem stabilendam, ejusque obtinendam observationem. Deinde mandatum hoc novum appellat, quod in veteri lege proximum sicut nos ipsos amare juberemur, Christus autem velit illum à nobis amari sicut dilexit nos, quos certè dici potest plus dilexisse, quàm seipsum.

451. *Ratione probatur.* Cæterùm quòd ipse hoc in genere præcepit, ratio etiam exigit, & velut imperat. Nam cum Deum charitate supernaturali amare teneamur, etiam proximum amemus, necesse est. Siquidem & Dei filius, & eximia quædam participatio est, quatenus donis ipsius supra naturam evectus, atque ad cælestem beatitudinem destinatus, in qua beatitudine, summa Numinis gloria posita est, adeò ut proximum diligere sit Dei gloriam velle, ac proinde Deum amare.

452. *Præcepti* Porro eatenus differt hoc præceptum à præcepto caritatis in proximum natura-

lis, quatenus altera caritas ab alterâ differt. *caritatis super naturalis diff. ferentia à præcepto naturali.* Nam quæ naturæ insita est, tendit in proximum, ut divinitatis imago naturalis est, sive propter libertatem, ut è Patribus non pauci volunt, sive propter triplicem in unâ animâ facultatem, adque adeò unius essentia divinx in tribus personis repræsentationem. Quæ autem supra naturam sita est charitas in eundem tendit, ut Numinis imago est supernaturali: Quippe prout refert per gratiam, esse divinum, cujus hæc nos confortes facit; per fidem, divinam Sapienciam; per spem, divinam bonitatem, quæ spei basis, & quidam oculus est; denique per caritatem, amorem itidem divinum. Deinde caritate naturali proximum prosequimur, quatenus capax est beatitudinis naturalis, sive naturæ accommodatæ: supernaturali verò, quatenus Deo frui potest, modo naturæ vires longè fugiente, fito in beatificâ visione, cui perfectiones divinx obversantur, quàm nullam habent cum naturâ connexionem, nec naturæ viribus possunt participari. Itaque præcepto caritatis naturalis jubemur velle proximo bona, beatitudinemque naturalem; supernaturalem autem, supernaturalem: illam ut Numinis mancipio; hanc, ut filio, & hæredi.

453. *Et gravitas major.* Ex quibus metiri licet præcepti, de quo agimus, gravitatem, præ gravitate præcepti naturalis. Nam quò res præcepta excellentior graviorque est, eò lex gravius obligare nata est. Ac proinde ambigi nequit, quin vehementiùs impelli nos par sit ad amorem proximi supernaturalem, atque ad procurandam illi beatitudinem divinam ac cælestem, quàm lege naturæ ad naturalem. Et sanè ægtiùs fert Dominus infringi mandatum, quo filiis obsequii quidpiam exhiberi volebat, quàm quo mancipii curam aliquam adhiberi. Quæ quidem eò perfectiora sunt, quò clarior ex caritate supernaturali redundat in Deum gloria, quàm ex naturali: Etenim ejus gloriæ jactura, quæ violatione supernaturalis caritatis continetur, crimen illius exaggeret, necesse est: quemadmodum contumeliam aggravat honoris, qui per eam perit, pretium ac præstantia.

454. *Obligat ad pios manes salvandos.* Atque ex his plus nimio seprodit obligatio subsidii in defunctos. Ut enim non iteremus illos *proximi* nomine comprehendendi: Christus in hac lege ferendâ, vel ut Legislator spectari potest, velut Pater. Si prius, cum ea lex favorabilis sit, & generalis, universæ nimirùm genti Christianorum lata, debuisset Legislator disertè ab ea excludere defunctos, si excludi voluisset: propterea quòd lex favorabilis, ad quàm plurimos potest, extendenda sit, non

non ad pauciores restringenda. Si verò Christum ut parentem aspiciamus, eamque illius legem ut ultimam voluntatem: profectò cum parens quispiam morti vicinus, coactis ad spondam suam universis liberis supremum loquens, ultima mandata illis dat, solet majoribus ac provectioribus singulariter commendare curam natu minorum; horumque tutelam bonis ac prudentibus viris committere? nempe quia eorum infirmitas, & sese suaque regendi imperitia, impotentiaque auxilio alieno indiget. Et arbitramur Christum Opt. Max. Parentem, charissimas defunctorum animas calamitatis suae levandae protus impotentes, oblivione, aut voluntate praeterisse tum temporis, cum caeteris liberis communiter prospiceret, & praepcepta ultima traderet? Quid dicam crudelitatis arguendum illum, qui moriens filio custodia detento opem ferendam non imperaret; cum etiam alieno, & inimico, & mortis suae machinatori auctori que, caritas, humanitasque favendum tum maxime praecipiat? An verò existimabimus eundem Christum, aut inhumanum in pios manes fuisse, pridie quam pro ipsis pateretur, ac moreretur: aut quam id temporis mandavit, commendavitque caritatem, neglexisse, cum tamen dilectionem suam in regulam nostrae etiam tum proponeret?

455. *Confirmatur hac ex verbis Christi caritatem praecipientis.* Sic enim argumentari licet: dum ita jubet Christus: *Mandatum novum do vos, ut diligatis invicem, sicut dilexi vos*, particula illa *dilexi vos*, ad defunctos etiam significantes se porrigit, cum omne genus dilectionis in omnes denotet, nominatimque passionem, ac mortem Christi, cujus fructus ad omnes derivatur. Igitur dilectio, quae praecipitur, etiam ad pios manes extendatur, oportet. Alioqui enim certè mandatum illud caritatis, verè novum, at non sat pie diceretur, quoniam praeter humanum morem, dum caritatem in filios, pariterque fratres praeciperet, eos illo praepcepto non comprehenderet, qui maxime alienae opis indigent. Quod si verò Christus pios manes eo praepcepto comprehendit, ergo quae precibus, quae modis aliis via illis in caelum expedienda est. Et sequela haec patet: quia omnium Theologorum consensu obligor lege caritatis proximo, dum commodè licet, beatitudinem procurare: igitur & tollere beatitudinis ad eundem impedimenta, ex quibus est obligatio ad poenam culpae remissa debitam, quoniam eam manente beatitudo nequit acquiri. Et verò qui ad finem alteri comparandum aliqua lege tenetur,

etiam ad media, ut vocant, ei comparando necessaria teneri compertum est.

PARS SECUNDA.

Eiusdem causa explanatio moralis.

456. *Vis illius obligationis.* CUM itaque constet obligatio caritatis supernaturalis in defunctos, atque adeo subsidii iisdem providendi, vis ejus obligationis expendenda est. Primum itaque cum charitas animum impellat ad bene Deo volendum, ejus verò infinita majestati, ac beatitudini nihil addere verè possumus, ipse loco suo proximum exhibet, quippe quem naturae, gratiaeque donis ei communicatis sibi similem, & tamquam alterum se effecit: ut quae bona ipsi reddere ex charitate deberemus: ea proximo eorum capaci reddamus. Cum igitur propter stabilem in gratia confirmationem, & indubitam gloriæ caelestis spem pii manes plurimum de divinis participent, consequitur & simillimos Deo esse, & eorum quae Deo tribuenda essent, plurimum iis ex charitate deberi. Sicut igitur ei, qui iussus esset filiis solvere, quod parenti debetur, eadem inesset obligatio illis solvendi: ita qui caritatis officia defunctis negat, perinde reus est, ac si Deo negaret. Sed rem pressius urgeamus.

457. *Quia Deo conjunctissimi.* Tanto strictior est obligatio aliquem diligendi, quanto is amore dignior est. Ut ergo Deus maxime omnium amore dignus est propter infinitam bonitatem, seu cumulum perfectionum omnium; ita caeteris paribus amor ac charitas in pios manes ea proportione crescere, & excellere debet, quae ad Deum, propter quem diliguntur, accedunt, eique conjunguntur. Atqui indissolubili intimoque amore, plurimisque aliis divinis donis ei conjunguntur: igitur excellere debet ea charitas, quae illorum merito par dici possit, ac proinde obligatio eos diligendi, & miseris eripiendi non potest in minimis numerari.

458. *Vipere Dei filii.* Illustrari haec magnopere possunt, si quibus gradibus pii manes ad Deum accedant, attendamus. Enimverò filii Dei sunt, & ipsi concepti de Spiritu Sancto, nativaeque ex Maria Virgine, neque possunt tanta dignitate excidere. Etenim cum Spiritus Sanctus nullam in Sanctissimâ Triade personam producat, gaudet inter homines habere filios, eosque sibi gignit, essentiae suae communicatâ velut particulâ. Et Immaculata Maria administram matremque hac in generatione se praebet, nempe precibus, & amore, ac favore eos Deo pariendo, Et licet haec utraque praerogativa

rogativa mortalibus obtingat: tamen purgandis animis singulariter competit, quod jam competat felici quadam necessitate, atque aded nullâ umquam vi, aut ætate possit illis perire. Atqui filii deliciae sunt parentum, & solent hi majorem illorum, quàm sui gerere curam. Quum ergo Spiritus Sanctus amorem sui, ac suorum præcipit, amorem piorum manium, ac proinde ipsorum in tantâ suâ necessitate levamentum maximè præcipit.

459.
Et Christi sponsa.
Deinde eadem animæ Numinis Sponsæ sunt, non quidem una caro, effectæ, sed, quòd longè præstantius, unus spiritus cum eo: nec possunt aliud velle, aut nolle, quàm velit, nolitque Deus: isque amor, atque voluntatum consensio divelli non potest. Et tamen tam nobiles, tam dilectæ Deo Sponsæ, pro thoro nuptiali, rogum invenere, in eoque non modò flammâ vindice ardent, sed & simul illius, qui castigat aritque, desiderio, & amore. Quamobrem & ipse Sponsus, qui castigando amat, & urendo uritur earum amore, quique promiscuè vult diligi amicos, imò & inimicos suos, scilicet Sponsas illas suas amantissimas amantissimè à mortalibus adjuvari imperat.

460.
Et fratres matresque.
Quòd si veritate teste, qui fecerit voluntatem Patris, qui est in cælis. ille Christi frater, & soror, & mater est, id est, tanto ipsi est in amore, ac si his omnibus nominibus Christo conjunctus esset: si homines justi revera ejusdem fratres sunt, ejusdem utique Patris soboles, & propterea sic ab eo non semel appellati, & re ipsa ejusdem hæreditatis consortes: si illius matres dici possunt, qui vel in suo, vel in alienis cordibus eum pariunt, omnia hæc nomina piis manibus apprime conveniunt, & ideo his omnibus nominibus à Christo adamantur. Cùm igitur legem tulerit omnes communiter amandi, quis dubitat, quin hunc amorem in eos effundi voluerit: Quis ambigit, quin eorum unumquemque ita velit iuvare, ac si ipse, & frater, & soror, & mater esset? Audis hæc Christiane? & quid, quæso, faceres, quid non faceres pro fratre Christi naturali? quid pro sorore, quid pro matre facerem, patendumque censerem? Quid: particulam illius crucis igni, & ustioni expositam negligere nequires, & si togam illius, aut capillos habere posses, omni amore, cultu, custodiaque dignos crederes.

461.
Et viva membra.
Et ecce non modò fratres, aut sorores, matresque Christi, non modò togam, aut capillos, sed ejusdem viva membra flammis expiaticibus conflagrare audis. Sic enim Apostolus 1. Cor. 12. Vos estis corpus

Christi, & membra de membro. Quod Augustinus tract. 28. in Joan. ita demonstrat. Si ipsi fideles non essent membra eius, non diceret Saulo: quid me persequeris? non enim Saulus ipsum, sed membra eius, fideles eius, in terrâ persequeretur. Noluñt tamen dicere sanctos meos, servos meos, postremò honorabilis fratres meos: sed me, hoc est, membra mea: quibus ego sum caput. non enim, inquit, Christus totus in capite, & non in corpore: sed Christus totus in capite, & in corpore. Sic ille doctor. porrò nosti membra ista intimè fortissimeque ab eo adamari, sic ut eorum causâ corpus ipse suum discindi flagris, & denique vitam profundere voluerit: Insuper nosti amorem in omnes ab eo præcipi; quo igitur animi sensu, quantâ benevolentia ad eorum in flammis levamen ferri te oportet! Quid? Charitas non tantum naturalis, sed etiam supernaturalis te obligat ad eripienda vel tui, vel alterius membra corporis, si fortè flamma hæc invaserit, aut nisi juves, sit invasura: membra igitur Christi spiritualia, atque ut cum Deo ipso loquar, pupillas oculi divini, an dubitare potes, quin igne illo ardentissimo ex charitate supernaturali sint eripienda?

462.
Imo ipse Christus.
Enimverò nolle ex flammis eripere viva Christi membra, quid aliud, quàm Christum ipsum nolle eripere? Quid enim membra eius in purgatorio atineri, aut vindicibus illis flammis excruciarì, quàm attineri atque excruciarì ipsum Christum? Quid aliud Laurentii membra super craticulâ torreri, quàm torreri ipsum Laurentium? Itaque cunctari, aut nolle eripere pios manes, viva utique, ut diximus, Christi membra, est ipsum Christum cunctari, aut nolle eripere. Verùm quid hic moror? nemo alius id tam carè, quàm Christus ipse pro supremo suo tribunali, orbe universo audiente dicturus est, hisce verbis Matth. 25. Amen dico vobis, quamdiu fecistis uni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis: esurivi, & dedistis mihi manducare. Quò alludens D. Chrysologus Serm. 14. in Plal. 40. cuius hoc initium. Beatus qui intelligit super egenum, & pauperem, sic ait, nuditate algidus, tabidus fame, siti aridus, lassitudine tremens, defectu luridus quòd egenus sis, intelligere, quis labor? Et si labor intelligentiæ nullus est, unde intelligentiæ fructus? Oremus fratres, ut ipse intelligere nobis intelligenda concedat, qui se intelligi in paupere demonstrat, quòd ipse, qui cælum regit, sit nudus in paupere, quòd in esuriente esuriat saturitas rerum; quòd sitiat in sitiente, fons fontium: intelligere quomodo non magnum est, quomodo non beatum

beatum intelligere, quod ei sit ampla paupertas, cui angustum est cælum, qui ditat mundum quod degeat in egeante, quod frustum panis, aqua calicem, dator omnium querat, quod se Deus amore pauperis sic deponat, ut non adsit in paupere, sed ipse sit pauper. Ita Chrysologus, qui deinde sic pergit: Sed quomodo aut in se transfuderit pauperem, aut se in pauperem infuderit, dicat ipse iam nobis: *Esurivi, inquit, & dedistis mihi manducare; non dixit, esurivit pauper, & dedistis illi manducare; sed esurivi ego, & dedistis manducare mihi: sibi datum clamat, quod pauper acceperit, se manducare dicit, quod comedit pauper: quod bibit pauper, sibi testatur infusum.* Ac deinde progreditur, expenditque Christum non modo sibi gratulari, quod datum pauperi munus acceperit, sed & testari semet in paupere miserias passum esse. Quæ quidem oratio sanè præclara est, & ad Christi sensum perquam accommodata: sed si de quolibet paupere vera est, ad paupertimos Purgatorii pauperes multò satius transferenda est. Quare dicere jam licet Christum Redemptorem piaculari flammâ torqueri, atque ad eò ipsum iterare illud lugubre carmen *Miseremini mei, miseremini mei saltem vos amici mei*: pro quibus tot, & tanta pertuli vivus, & ecce mortuus in mortuis dilectissimis mihi membris nunc acerbissimè crucior. Quæ verba si non ardentissimam charitatem, ac benignissimam misericordiam è cordibus nostris eliciant, certè quidem eam exigunt.

§. 2.

Posteriores obligationis causa.

^{463.} *Sunt in necessitate.* **S**ED caput est hac in materiâ piorum Smanium demonstrare necessitatem; quandoquidem hæc maximè, cæteris quidem paribus, momentum addit obligationi. Porrò necessitas animarum eò pluri fieri debet, quò plus cruciatuum tolerandum illis est, nisi succurras, & quò minus ipsæ per se possunt illos levare. Cruciatu autem duplices sunt, scilicet damni, & sensus, & utrique omni humano cruciatu graviore. Impotentia verò eos sublevandi, ut sæpè dictum est, & dicitur, summa est.

^{464.} *Obiectio.* Neque sat est ad excutiendam adjuvandi obligationem, quòd licet tu ipse non adjuves, credibile sit alios illis opem laturus: neque verò defuturas illis communes Ecclesiæ preces, ac sacrificia. quamvis enim hæc ratio obligationis vinculum laxet, minime tamen dissolvit. quippe quòd semper

aliæ & aliæ sint animæ, quibus, nisi medeare, ut facile potes, gravissimi dolores sint subeundi: Præterquam quòd etiam illæ, quas ab aliis mortalibus juvari pones, non omninò eripiantur è gravissimis malis, & interea citra incommodum possunt à te sublevari. Igitur pios manes non conari in hac sua subsidii necessitate levare, procul dubio caritati divinæ repugnat. Et verò ita disertissimè sentit Carthusianus, cuius hæc est oratio: *Omnino exira viscera exulat charitatis, & omni est fraterno spoliatus amore, qui sua negligentia, aut vecordia miseris amicorum suorum animas in Purgatorii flammis ardere permittit: Cùm dicat S. Pater Augustinus, nulla præsentis vitæ supplicia, etiam si universa congerantur, Purgatorii esse tormentis coequanda. Hac tecum sapienter pensites velim, ut id agas ocyus in animâ proximi, quod tibi in similibus pœnis cuperes impendi.* Ita Carthusianus Epist. ad Doctorem Theologiæ Coloniensem apud Bzovium Anno 1471.

Quæ cùm ita sint, nemo, ut opinor, homo catholicus miseris illas animas ope sua deinceps destitui posse autumabit. Et verò nemo est, qui infantem in ignem lapsum non statim eripere festinet, etiam cum aliquo suo periculo. Et fuit non pridem illustrissima quædam Belgii scemina, quæ cùm foco assidens aviculam è camino fortè in ignem collapsam animadvertisset, derepente omnes famulas circumstantes in illius auxilium, libertatemque bestiolæ invocavit, unde opportunissimè edocta est à Sacerdote Religioso istic præsentem, cùm Deus naturæ tantam in miscellas etiam bestias caritatem indiderit, longè illum ardentiore sincerioreque animas completi, quæ res id temporis non parum anxiam illam habebat.

Nemo quoque est, qui se omnium execratione dignissimum non putaret, si hominem colluctantem cum undis, subsidio, quod afferre commodè posset, non dignaretur: & erit catholicus, qui non se indignum putet pios manes negligere, cùm liberare possit. licet negligentia illa ob causas allatas veniali tantum culpæ verti queat?

Jam Regis filium, & Regni legitimum heredem, dum jus, fasque est, non restituere in integrum, etiam barbaris detestabile censetur, si præsertim ejus virtus ac probitas, ac merita parentis illum Regno alioqui dignissimum demonstrant. Atqui pii manes cælestis Regni legitimi heredes, cælo extorres, insuper ergastulo attinentur; virtusque illorum, ac probitas

^{465.} *Ergo is aut peritulum, ut lapsus in ignem insanis*

^{466.} *Aut hominè in flumen.*

^{467.} *Aut filio Regis regno exturbato;*

Regno dignos illos efficiunt, & merita Christi Regis, amantissimique eorumdem parentis, restitutionem profectionemque ad solium cæleste exigunt, iis ergo suppetias non ire inhumanum est, adeoque divinæ adversum caritati. Quare cum hæc etiam, ut vidimus, totius Sanctissimæ Triadis inviolabili lege præcepta sit, an erimus Christo fideles, an legitimi Numinis filii, nisi piissimos illos Numinis filios ad Regnum cæleste omni ope provehamus?

468.
Alioqui ne
Christiani
quidem su-
vum.

Tantum abest, ut ne verè Christiani quidem dici mereamur: nam si Christianus est Christi discipulus, quo nomine Christi affeclæ olim appellati fuere, *In hoc, (ait ipse,) cognoscent omnes, quod discipulus mei estis, si dilectionem habueritis ad invicem:* Jo. 15. nec dicas sufficere si viventibus eam præstes: ut enim vera caritas esse definit, si viventium, vel unum quamlibet inimicum communibus charitatis divinæ officii prosequi recuses (quoniam una, eademque ratio est omnes diligendi, quòd scilicet omnes sint res, ac bonum Dei) ita si mortuis prætermisissis ad omnes vivos, & solos caritatem extendas. Ergo ad vos omnes, ò pii Lectores, pertinent hæc Pauli. *Alter alterius onera portate, & sic adimplebitis legem Christi:* Gal. 6. Ea enim Hugo Etherianus ad pios manes juvandos allegat, de regressu animarum c. 15. Et sanè rectè poenas purgantes onera voces, & gravissima quidem onera, non modò quòd acerbissimo mœrore ac molestia afficiant animas, sed etiam quòd eadem naturâ, & totis desideriis sursum tendentes, instar gravissimorum onerum propius ad centrum Universi depressas detinent. Rursum rectè à vivis portanda dicas, quòd caritas ea velut imponat cordibus piorum, quippe quæ miseras alienas miseranti faciat proprias, nec abjicere aut oblivisci sinat. Et ideò D. Ambrosius, ut veram in Theodosium Imperatorem caritatem suam esse demonstraret: *Dilexi, inquit, & ideò prosequor eum usque ad regionem vivorum, nec deseram, donec fletu, ac precibus inducam virum, quòd sua merita vocant, in montem Domini sanctum.* Ut namque rectè Simon Casianus l. 13. in Evang. c. 129. *non potest esse in absentia dilecti, otiosus legitimus amor, & post mortem exhibet dilectis officia servitutis.* Rectè *Servitutis.* Divina enim caritas alumnos suos velut defunctorum servos urget, adigitque ad opem iis ferendam. Id quod in Anthea Lucensî femina luculenter compertum est. Hujus enim in accurando mortuorum negotio, quanta fuerit sedulitas, quantus animi ardor, vix fando possit

explicari. Etenim cum perpetuo ac durissimo jejunio, simplicissimâ in tunicâ hyemem toleraret, precibus continuis vitam ageret, & quodam divinitatis impulsu concurreret, Sabaudum, Mantuanumque Regulos, ipsumque Cæsarem adiret, quidquid auferre poterat, totum expediendis illico piarum animarum nominibus impendebat. Ob eamque causam Virginum Collegia, & hospitalia ægros domos ædificandas curavit. Et verò tam ardentis animi sensu in id opus incubebat, ut omnes facilè in sua vota pertraheret, cum *mortuos suos* rusticâ quadam vocis inelegantia, sed plusquam civili diceret charitate. Ita memorat Noster Joannes Rho de Amore. l. 1. c. 4.

Et utinam alii, aliæque similia factarent, aut certè ad eam caritatem longo licet intervallo accederent! Sed nescio quo pacto evenit, ut cum caritas multos Christianos impulerit, impellatque ad curanda miserorum corpora in Xenodochiis, nosocomiis, orphanotrophiis, aliisque ejusmodi piis locis, piorum manium calamitates oblita videatur. Pauca videas per orbem sodalitia in eorum gratiam erecta, & cœnobicia quidem, ac Sacerdotia, seu Canoniciatus eâ causâ instituta sunt, ut ex cantu divino, pauperumque alimentis fructus satisfactionis, impetrationisque ad vitâ functos manaret: sed novit Deus, novit plebs Christiana, quàm rarè voluntas hæc Fundatorum rectè expleatur; sive quia rara ac levis est cura defunctorum, sive quia bona Crucifixi malè expendi solent. Jam privatorum studium suos adjuvandi quàm exiguum sit, ex historiâ Lazari discite. Num ægrotat Pater, aut frater aliquis? Marthæ, & Mariæ instar renunciant Domino, dicuntque nec semel, & cum crebris lacrymis: *Ecce quem amas infirmatur.* At vix triduo à morte elapso, ne de illo cogitare quidem sustinent, *quattriduanus est, iam factus, & de multis verè nimis dici potest illud Psalmistæ; perit memoria eorum cum sonitu; æris videlicet campani, quod viventes honoris potiùs sui causâ quàm defuncti, magnificè pulsari curant.* sed ut insinuavi, ea demum caritas vera est, quæ viventium bono consulere non contenta, ad mortuos se porrigit, nec enim acquiescere potest qui revera alteri benè vult, nisi eadem benè ac beatè sit. Curta nimis, & angusta ejus caritas est, cui quod procul ab oculo, procul est ab animo.

469.
Querimo-
nia de ino-
pia carita-
tis in de-
functos.